

NEPEIMHEZ

Előzetes árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
1 óra	60 f.	1 óra	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

NAPLO

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 208.
Egyes szám: hétköznap 2 f.
Vasárnap 4 f.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: Baranyay Lajos.

Felelős szerkesztő: Major Mihály.

HADÜZENET.

Ó császári és apostoli királyi Felsége 1914. évi július hó 28-án kelt legfelsőbb elhatározása alapján a mai napon a szerb királyi kormányhoz francia nyelven hadüzenetet intézett, mely magyar fordításban a következőképpen szól:

Mivel a szerb királyi kormány ama jegyzékre, mely részére Ausztria-Magyarország belgrádi követe által 1914. évi július hó 23-án átadott, kielégítő választ nem adott, a császári és királyi kormány kénytelen maga gondoskodni jogainak és érdekeinek védelméről és ezen célból a fegyverek erejéhez fordulni. Ausztria-Magyarország ennelfogva a jelen pillanattól kezdve hadi állapotban levőnek tekintí magát.

Ausztria-Magyarország külügyminisztere:
Gróf Berchtold, s. k.

Ó Felsége a király a következő legfelsőbb kéziratot intézte Gróf Tisza István miniszterelnökhöz:

Indítatva éreztem Magamat Házam és a külügyek miniszterét megbízni, hogy a Monarchia és Szerbia közötti hadiállapot beálltát a szerb kir. kormánynak hozza tudomására.

A megpróbáltatás eme nehéz órájában szükségét érzem annak, hogy szeretett népeimhez forduljak.

Megbizom ennelfogva Önt, hogy a mellékelt manifesztum kihirdetése iránt intézkedjék.

Kelt, Bad Ischlben 1914. július hó 28-án.

Ferencz József s. k.
gr. Tisza István s. k.

NEPEIMHEZ!

Leghőbb vágyam volt, hogy az Isten kegyelméből még hátralévő éveimet a béke műveinek szentelhessem és népeimet a háboru áldozataitól és terheitől megóvhassam.

A gondviselés másként határozott.

Egy gyűlölettel telt ellenség üzelmel kényszerítettek, hogy a béke haszu esztendei után kardot ragadjak monarchiam becsületének védelmére, tekintélyének és hatalmi állásának megóvására és területi épségének biztonságára.

A szerb királyság, amelyet állami létének első kezdetétől fogva egészen a legujabb időkig úgy elődeim, mint En is támogatásban és segítségben részesítettünk, gyorsan felejtő hálálansággal már évekkal" előtt az Ausztria-Magyarország elleni ellenségeskedés útjára lépett.

Az a rendelkezésem, amellyel Boszniában és Hercegovinában teljesített három évtizedes áldásos békemunka után ezekre az országokra kiterjesztettem uralkodói jogaimat, Szerbiában a féktelen szenvedély és elkésereedett gyűlölet kitérésseivel fogadtatott, holott ez ország jogait semmi tekintetben nem sértette. Kormányom akkor az erősebbnek szép jogával élve, a végeledekig vitte elnézését és engedékenységét, csak csapatainak a békelétszámra leszállítását és azt az ígéretet kívánta Szerbiától, hogy a jövőben a béke és a barátság útján fog járni.

Amidőn két évvel ezelőtt a török birodalommal állt harcban Szerbia, kormányom ugyancsak a mérséklettel vezette, a monarchia legfontosabb életfeltételeinek megóvására szorított. Elsősorban ennek a magatartásnak köszönhetette Szerbia a háboru céljának elérését.

Nem teljesült az a reménység, hogy a szerb királyság méltányolni fogja kormányomnak hosszú tűrését s bekeszeretét és bő fogja szavát váltani.

Mindig magasabb hullámokat vet az Ellenem és Házam ellen

érzett gyűlölet, leplezettebbül lép előtérbe az a törekvés, amely Ausztria-Magyarországgal elválaszthatatlanul egybetartozó érdekek elszakítására irányul.

A határon bűnös áramlat csapát, amely a monarchia délkeleti részén az állami rend alapjainak megingatására a népek, amelyről olyan atyal szeretettel gondoskodom, az uralkodóház és a háza iránti hűségétől való eltántorítására és a felnövő ifjúság félrevezetésére s az örület és a hazarulás bűnös tetteire való fölizgatásra irányul. Gyilkos mérnyelveknek egész sorozata s egy tervszerűen szőtt és keresztültűlvi összeesküvés, melynek borzató sikere szíven talál Engem és hű népeimet: ime, ezek messzelátható véres nyomai a Szerbiából munkába vitt és vezetett titkos üzemeknek.

Ezt a türelmetlen aknamunkát meg kell állítani, Szerbia ezen folytonos kihívásainak véget kell vetni, ha sértetlenül fönn akarjuk tartani monarchiam méltóságát és becsületét, ha a folytonos megrázkódtatásoktól megakarjuk óvni annak állami gazdasági és katonai fejlődését.

Hiába tett kormányom még egy utolsó kísérletet, hogy békes eszközökkel érje el ezt a célt s komoly figyelmeztetéssel megfordulásra bírja Szerbiát.

Szerbia visszautasította kormányomnak mérsékelt és igazságos kívánságait és megtagadta azon kötelességek teljesítését, amelyek népek és államok békes együttélésének természetes és szükséges alapjai.

Fegyveres erővel kell tehát államaim számára a belső nyugalom és állandó külső béke nélkülözhetetlen biztosítékait megszerennem.

Ebben a komoly órában tudatában vagyok elhatározásom egész horderejének s a Mindenható előtti felelősségnek.

Mindent megfontoltam és meg gondoltam.

Bizom népeimben, akik minden viharban híven és egyesülten sereglettek mindíg trónom köré s hazájuk becsületéért,

nagyságáért és hatalmáért a leg-súlyosabb áldozatokra is mindig készen állottak.

Bizom Ausztria-Magyarországnak önfelelődoző lelkesültséggel felt vitéz hadseregében. És bizom a Mindenhatóban, hogy fegyvereimnek adja a győzelmet.

Kelt Ischlben 1914 júl. 28-án.
Ferencz József s. k.
gróf Tisza István s. k.

Európa szinpadán

kik eddig statiszták voltunk, egyszerre egy hátor, gyönyörű lendülettel a lámpák eléjdoabantunk. És ámul a világ, látván szemekünk szikrázását, összeszorított öklünk szikladöngető erejét, kardjaink rémítő villanását. Így még nem mozgósítottak soha és sehol. Mint pókháló foszlik a magyar lelkekről a hadüzenet szavára a szeggenteljes tehetetlenség és piros örömmel sereglik a magyar Ó Felsége zászlaja alá.

Nem magyaroknak, nem katonanemzetnek, nem török-tatár-verbő hősök unokáinak való volt az utolsó tíz esztendő. Nem természetete a magyarnak, hogy békével tőrjön álnoksgágot, rugdosást, gyalázást, hazája és királya becsémrlését.

Telt volt a pohár már réges-régen s mikor Ó Felsége elhatározása feldöntötte a hosszútűrés poharát, végigömlött a lelkében a háboru itala s felgyuladt benne a magyar büszkeség, a magyar önrézet, a magyar áldozatköztség, vitézség és önfelelődozás.

Mozgósítunk. Es ime, megmozdul a magyar föld, az áldott ugarból napbarnított férfiak ezere és ezere támad. Megyünk. Ahová a háza hív, ahová a király szólít. Megyünk. Mi vagyunk valakik. Mi ezeréves történelmet csináltunk és utat akarunk vagni a második ezerébe. Mi itt hazát alapítottunk s ennek a hazának minden rögét vérrrel öntöztük. Jaj annak, ki ezt a rögöt bánítja, jaj annak, ki azt elragadni akarja. Apáink ott-hont raktak nekünk és büszkők vagyunk rájuk. Azt akarjuk, hogy unokáink miránk tekint.

SOVEGJARTÓ vászonáruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék ágý és asztalneműek, paplanok, finom takarók, szintartó zefirek, törülközők, szőnyegek stb.

olcsó szabott árak mellett.

Mai lapunk 4 oldal.

senek mosolygós, könnyelábadó büszkeséggel. Becsületes magyar névvel érkeztünk. Nem tününk, hogy azt roszda marja, álljunk szomszédok. A baloldali pirosok Fényesre bocsátottak. Kardunk élével s ordító szívekkel bontottuk a világot. Tülsébe No háttér a magyart. Es nem félünk az ellenségől, ha kicsiny ha nagy.

Ahol eddig hátul kukszoltunk, Európában az első elcsúszunk lenni. Hogy igazán legyen a költőnek:

A magyar név megint szép lesz. Melyt regéi nagy, hűbéz. Mit rakentek a szavadok. Lemossuk a gyalogtót. A magyarok Istenére esküszünk, hogy úgy lesz!

tus hó 3-án hétfőn esti 8 órára a városnéz nagytermében megjelenni. Őt szolgálatuk beosztására vonatkozólag minden részletet megfogunk beszélni. Párbeszédre kikerülése céljából szükséges tudni, hogy a harctérre az idő szerint sem önkéntes beosztások sem önkéntesek nem nyerhetnek beosztást.

Mintán az ápolónók létszáma nem oly túlságosan nagy, szaporítani fogjuk az önkéntes ápolónók számát, s erre jelentkezéseket elfogad Dr. Bierbauer Viktor egyesületi orvos, reggel 8-tól 9-ig, és délután 2-3 óráig.

A vöröskereszt-ápolónói tanfolyamára igen szép számmal, azok vidékekről is jelentkeztek már azokat pedig nem győzik visszaküldeni akik egyenesen a harc tere szeretnének lemenni. Ez nem lehetséges előzetes kiképzés nélkül s különben is először a debreceni vöröskeresztesek mennek.

Jön a zene!

Ma, azaz 29-én szerdán est Székesfehérvárra érkezik a cs. és kir. 69. gyalogezred zenekara Pécsről. Székesfehérvár, mely már régen hallott katonazenét és különösen régen hallotta háziezedünk zenekarát, bizonyára örömmel fogadja a honi napra nálunk is maradó katonazenekart.

A kenyér és ételme árá pár nap alatt rohamosan felszokkott. A rendőrcég intézkedni fog, hogy az árak a normálisra redukáltassanak.

Néhány érdekes adat Párisról és a franciákról.

Mikor 1871-ben a németek bevették Páris, a bevétel egyik főoka az volt, hogy Páris gyomra a hosszú ostrom alatt üres lett. Nemcsak a felségbe néznek, de az ottrekedt felsőbb tizezernek sem volt mit ennie. Hiábavaló volt a francia vítezség, nem használt az ágyu, a bomba, a puskapor, mert a titáni harcra egy nagyobb ur is beleeszt: a gyomor. Páris körül van véve hatalmas erődítményekkel, a környeke (Versailles, Saint-Denis) meg van rakva katonasággal és mégis, ha egyszer az ellenség közelébe jutott, jászva elfoglalhatja, mert huzamosabb ideig semmi esetre sem tarthatja magát. Ime, mennyi mindenféle van szüksége Párisnak egy hónap alatt. Január hónapban a következő vám alá eső dolgokat vitték be Párisba. A vám nagyságából következtethetünk a bevitt értékek nagy mennyiségére. Alkohol után 1.705.223 frank vámot szedtek; italnemekre: 1.826.475 fr.; élelmiszerekre: 2.590.424 fr.; fűtőanyagokra: 1.377.026 fr.; épületanyagokra: 680.887 fr.; fára: 245.017 fr.; takarmányfélékre: 275.072 fr. különböző anya-

gokra: 117.240 fr. és házi rakta. rakta: 298.579 frank vámot vetettek ki. Az összes létező 9.117.550 frankot. Ennyi szám alá eső dolgokra van szükség. Párisnak egy hónapban Mekkora lehet ez a mennyiség, mely nem esik vám alá és amire Párisnak ökvetlenül szüksége van?

Az embernek egyik legdélge. tettebb része bizonyára a gyomra. Fontos volt már a szerepe Menenius Agrippa idejében is és jelentékenységből nem vesztett a huszadik században sem. A népek nagy gazdasági versenye, egymás elleni agyarkodása, hihetetlen gyűlölködése jó részben a gyomor kérdésre vezethető vissza. Több termelés, bevétel, kivétel, nagy szerepet játszanak egy nemzet gazdasági életében, és sokszor szembe állítják egymással a legbarátságosabb népeket, nemzeteket is. Ebben a nagy versenyben a kis dolgok sokkal nagyobb szerepet játszanak, mint azt mi csak távolról is gondolnók. Ime itt van példának Franciaország tojás fogyasztása. Ki gondolná, hogy a jó franciák évenként hat milliárd tojást fogyasztanak el. A statisztikusok, pontos számlálása szerint minden franciára évenként 153 darab jut. Ha vala i arra volna kíváncsi, hogy mekkora tojás tesz ki ez óriási tömegű tojás a hűsleges számtudósok ezzel is szorgálnak. Hat milliárd kilogramm körülbelül 300 millió kilogrammot nyom. Hetvenezer vaggonra lenne szüksége annak, aki szárazföldi elszállítására vállalkoznék l és 150 drb. kétezer tonnás hajóra, ha tengeren akarná valahová elszállítani. Ennek a kolosszális omeletnek az értéke körülbelül 600 millió frankot, tehát majdnem kétszer akora összeget tesz ki, mint Franciaország egy évi cukortermelésének az értéke.

Ennek a nagymennyiségű tojásnak, melyből feltétlenül a franciák kitűnő étvágyára lehet következtetni, több mint 1/3 részével francia tyukok ajándékozzák meg a gazdáikkal. Őt milliárd 160 millió tojás! Ugy-e szép mennyiség?! Es mégsem elég, mert hát a francia tyukok is akkor tojnak, amikor nekik tetszik és sohasem tojnak többet egyénl. Így aztán más országok tyukjaira vannak utalva a jó franciák. S az idegen tojás évről-évre kelendőbb lesz. 1890-ben még csak 160 millió idegen tojás vándorolt be Franciaországba; 1900-ban már csak 300 millió; 1910-ben 560 millió és 1913-ban 840 millió. Ebben a hatalmas bevételben aztán a legkülönfélébb nemzetiségű tojások szerepelnek; így: belga, olasz, orosz, török, hogy azonban egy kevés magyar tojás is keveredett volna közéjük, arról igazán hallgat a statisztika krónikája.

Ez a 840 millió idegen tojás persze nem tetszik a franciáknak. A francia tyukok ugyan még nem nyilatkoztak a kérdéstről, a nemzetgazdászok azon része azonban

A HÁBORUS FEHERVÁR.

Trombita harsog dob pereg, kész a csatára a sereg. A rengeteg tartalékos katonát sikerült 2 nap alatt minderrába bujtatni s felszerelni. Most már csak a népfelkelők vannak hátra, de valószínű, hogy holnapra már ezek is rendbe jönnek. Kéz csapatok sorakoznak az utcákon, gyakorolnak, masíroznak jökevvel. Így állanak a katonák.

A hadüzenet hire

hétfőn éjjel 12 órakor érkezett el a Royal kávéházban lelkesen tüntető közönséghez. A „Magyarország” egy rendkívüli kiadását hozta valaki az utolsó budapesti vonattal s ez a lap példány tartalmazta a hadüzenet szövegét. Rögtön felolvasták az egész közönség számára. Óriási éljenzés volt rá a felelet. Aztán felálltak az emberek és egy szívvel-lélekkel felemelő érzéssel elénekeltek a Himnuszt. Eltették a királyt, a hadsereget, a hazát és eltették Vilmos császárt, aki oly odaadással, igaz baráti szövetséggel fáradozott azon, hogy a monarchia és Szerbia ügyébe idegen hatalom bele ne szóljon.

Weber János földbirtokos volt bonyhádi orsz. gyűl. képviselő, a közönség általános érdeklődése mellett szólásra emelkedett s lelkesítő, gyűjtő beszédet intézett a jelenlevőkhoz. Poharát a királyné, hazára s a háborúra emelte. Eljenzett, tapsolt, lelkesedett a sok polgár, katona és népfelkelő egyaránt.

Iparosok kellene.

Még a hétfő esti órákban megjelent az utcákon a következő felhívás:

Felhívás.

Felhívom mindazon helyben tartózkodó 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, és 33 éves B. alosztályú vagyis olyan nép-

felkelőket, akik a három sorozáson túlestek s nem váltak be, tehát katonák nem voltak s kiknek mestersegük illetve foglalkozásuk kovács; lakatos, kőműves, ács, asztalos, napszámós és földműves, továbbá pék, cukrász vagy bábsütő, hogy f. évi augusztus hó 1-én délután 3 órakor a váártéren az igazságügyi palota mögött különbeni elővezetés mellett jelenjenek meg.

Székesfehérvár, 1914. július 28. Polgármester.

A városi papság a bevonult katonasághoz írtlagaszok útján a következő felhívást intézte:

Katonák! Testvérek!

A háboru vihara kitörőben ti vonultok a csataterre megvédeni a magyar becsületet a mocsoktalan háromszíni lobogót, harcolni királyért és hazáért. Életetek az Isten kezében, az élet és halál Urának hatalmában van.

Ezekben a nehéz pillanatokban mindenki leszámol önmagával, hogy nyugodt lélekkel mehessen a csataterre, a hol a halált osztogatják.

Katonák! Testvérek!

Jöjjetek, imádkozzatok a mindenható Istenhez, segítségért, erőért, áldásért. Naponkint este 6 órakor isteni tiszteletet víté katonáink lelke üdvéért a székesgyházban, a barátok templomában és a felsővárosi templomban. Ugyanezen templomokban a délutáni isteni tiszteletek alkalmával, valamint korán reggel, már 5 óra előtt szent gyónást és áldozást végezhetek.

Mindezt a katonai hatóság tudtával és helyeslésével tesszük a katolikus papság.

Vöröskereszt. FELHÍVÁS!

A magyar szent korona országai Vörös Kereszt Egyletének székesfehérvári fiókja felhívja az 1913-ban kiképzett és levizsgázott önkéntes ápolónókat, sziveskedjenek f. é. augusz-

Alapszoknyák, kötények
mosó, tisztító- és clothból, lánykák, fiúk és hölgyek részére, nagy választékban található **NOFITZER-nél**
mosó alsó kor. 2-50.

OLYMPIA

MOZGÓFÉNYKÉPSZINHAZ
— BUDAI-UT 3. —

Julius 30-án, csütörtökön
egy napos műsor, általános
közkívánatra

A HERCEG.

Psylanderrel a főszerepben.

Az ibolyás leány

Fényes pótműsor.

Mind a három nap egy
előadás este 9 órakor.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy jókarban levő légezekrony olcsón eladó. Megtekinthető a vasúti áruraktárban.

Szűlő a fiskális dűlőben közvetlen a Budai-ut mentén, nyaralónak is alkalmas, 2 szobával és melléképítményekkel együtt eladó. — Bővebbet ugyanott.

A tölgyhulladék, amely feltétlenül a legolcsóbb tüzelő, ismét kapható a Székesfehérvári Hitelszövetkezet Deák Ferenc-utca 4 sz. alatti fő-résztelepen Házhoz szállítva 100 kg.-kint 2 K 50 f. a rövidebb, köteget hulladék 2 K 70 f. kötegenként pedig 50 f. Ugyanott igen szép tölggyi aduok is kaphatók.

Délutáni órákra elfogadók bármilyen írásbeli, vagy gépirászat munkát. Tanulókat instruálok. Cim a kiadóhivatalban.

Két szép utcai szoba villanyvilágítással garzonlakásnak — esetleg különbejárta konyhával magános egyénnek november 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Mindenemű kárpitosmunkát, újat és átdolgozásokat háznál is, legjutányosabban, felelősség mellett készit Márton Károly Palotai u. 12.

Egy modern új családi ház szabadkézből eladó. Ugyanott 100 négyzetöglés ház hely is eladó. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban.

Egyezohás lakás és istálló (külön-külön is) augusztusra kiadó, Széchenyi-utca. 26.

Kempis „Krisztus követése” dr. Platz Bonifác fordításában, továbbá a legszebb imakönyvek (örökimádók, mindennapi lelki kenyér, Jézusom örömmé stb.) kaphatók Horváthné és Rónainé papirkereskedésben, Kossuth-15. sz.

Egy csinosan burtozott különbejárta garzonszoba Kossuth-u. 2 sz. alatt kiadó.

Olcsó tetőfedőpaprosot csak a Székesfehérvári Hitelszövetkezet Deák Ferenc-utca 4 sz. alatti fő-résztelepen lehet kapni.

Egy allg használt halószobabehendezés sürgősen eladó. Bővebbet özv. Hauptvogel Frigyesné Budai-ut 58. sz.

Mű és régiség dolgokat legmagasabb árért veszek.

SILBERMANN ELKÁN
mű- és régiségkereskedő
BUDAPEST,
VII. Dohány-u. 20.

A Fejérmegyei Napló az összes dohánytőzsdékben kapható.

Értesítés.

Ellenkező híresztelésekkel szemben tudatjuk az érdekl. közönséggel, hogy a

Székesfehérvári Hitelszövetkezet

(Távirdu-u. 6.)

ezentul is változatlanul

5%-ot

fizet a takarékbetétek után és a betétkamatadót is ó. téríti meg.

Az igazgatóság.

HEIN MÁRTON a Dunántúl legnagyobb műhangszerkészítő telepe.

Székesfehérvár, Kossuth-u. 2. és Simor-u. 37. — Telefon : 367

Pécsi és Veszprémi országos kiállításán
Éremmel kitüntetve!

ZONGORÁK!
Pianinók! Harmeniumok!

A leg híresebb bécsi gyárosoktól: Ehrbar, Förster, Stingl, Hofmann és Cserny, stb. — Állandóan nagyraktáron vannak bármilyen

HANGSZEREK, részlete és bérbé is kaphatók legolcsóbb árak mellett.

Zongorák	600 K-tól felj.
Pianinók	450 " "
Harmeniumok	70 " "
Cimbalmok	70 " "
Cimbalmok pedállal	130 " "

10 évi jótállással

Javítások és hangolások a legjutányosabban eszközöltnék.

Hol vásároljunk és hol dolgoztassunk?

Rudbányai Imre kizárólagos posztókereskedése Nádor-utca.	Varga István angol és francia nődivatferme. Jókai-u. 20. sz.
Süvegjártó János vászonáruháza Szent Imre-utca.	Korai cukorka áruház Nagy Sándor-utca.
Nofitzer divatáruház Nádor-utca.	Töke Ferenc elsőrendű hentesüzlete Nagy Sándor-utca.
FIUMEI kávéb hozatal Városház-tér.	Zahajszky György divat- és közmunkaáruháza Nádor-utca.
König József kéményes műköszűrűs Székesfehérvár, Kossuth-utca 7. sz. Arpád-fürdővel szemben.	Simon Lajos elsőrangú borbély és fodrászterme Kossu u-utca 11.
Rédei Géza, cipész-spezialista Kossuth-utca 15.	Hein Márton hangszerész üzlet: Kossuth-utca 2. Zongora raktár: Simor-u. 37.
Grosz József és Fia porcelán és üvegkereskedése Nádor-u. — Üzlet áthelyezés miatt miélyn leszállított árak.	

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérváron.